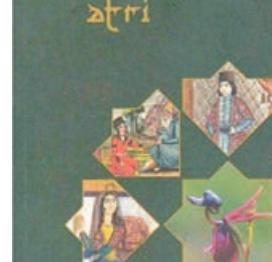
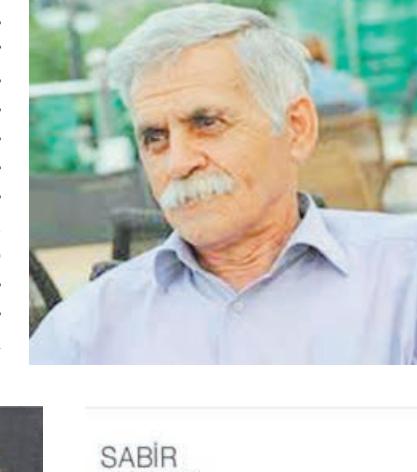

Tanınmış sənətsünas alim

O, həyatını sənətsünaslıq elminin inkişafı istiqamətində davamlı fəaliyyətə sərf etmişdi. Həm geniş elmi-tədqiqat və yaradıcılıq axtarışlarını vaxtaşırı olaraq kitab, monoqrafiya, albom kimi nəşr etdirirdi, həm də müxtəlif mətbuat orqanlarında - jurnal və qəzəflərdə, eləcə də internet portallarında təsviri sənətin müxtəlif sahələrinə, rəssamlarımızın həyat və yaradıcılığına dair maraqlı məqalələrlə çıxış edirdi. Onu həm də tez-tez təşkil olunan tədbir, sərgi və konfranslarda görmək olardı. Bir sözlə, o, təsviri sənət aləmində öz imzası və mövqeyi ilə seçilən sənətsünas alimimiz idi. Söhbət Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, professor Ziyadxan Əliyevdən (1948-2025) gedir.

SABİR
TƏSVİRİ
SƏNƏTDƏ

nətşunas alim həmçinin bir çox rəssamlarımızın əsərlərinən ibarət nəşr olunmuş kataqlqlar mətnlər yazmışdır.

Adları qeyd olunan kitab və monoqrafiyalar sənətsünas alim kimi Z.Əliyevin həyatını, tale yolu əks etdirir, desək, doğru olardı. Z.Əliyev rəssamların, sənət adamlarının təkcə həyat və yaradıcılıqlarını araşdırıb, tədqiq edib yazıya almırdı. O, yaza-yaza həm də onların (qəhrəmanlarının) taleyini yaşayırıd. Z.Əliyev Azərbaycan sənətsünaslığı üçün yaranmışdı, o, bu missiyanı daşımaq üçün anadan olmuşdu və elə ömrü boyu bu missiyanı şərəflə daşımışdı və sonda əbədilik qazanmışdı.

Z.Əliyev Əzimzadə məktəbində təhsil aldığı illərdən başlayaraq, Xalq rəssamı, əfsanəvi firça ustası Səttar Bəhlulzadə ilə yaxından dostluq edib. Bu dostluq rəssamın dünəyini dəyişənədək davam edib. S. Bəhlulzadəni sənətsünas alim və səmimi dost kimi onun qədər yaxından tanıyan az adam olub. Onun rəssamın həyatı və yaradıcılığı haqqında dörd kitabı - "Naməlum Səttar" (2006), "Sənətin Məcnunu" (2009), "Günahlı dünyanın günahsız adamı və yaxud Səttar Bəhlulzadə romantizmi" (2014) və "Səttar Bəhlulzadə yaradıcılığında sənətkarlıq məsələləri" (2019) nəşr olunub. Bu baxımdan Z.Əliyevi səttarşunas adlandırmaq olar. Onun müdafiə etdiyi dissertasiya mövzusu da məhz S. Bəhlulzadə yaradıcılığı ilə bağlı olmuşdur. Sonuncu nəşrə həzırladığı, yarımcıq qalmış kitabı da elə məhz Səttar Bəhlulzadə yaradıcılığı ilə bağlı idi.

2023-cü ildə Beynəlxalq Muğam Mərkəzində sənətsünas alimin bir neçə illik axtarışlarının, elmi-tədqiqatlarının ərsəyə gətirdiyi və "İstedadlar ocağı" və "Xarıbülbül ətri" adlı kitablarının tətənənlə təqdimat mərasimi keçirilmişdir. Bu elə həm də professor Z.Əliyevin

75 illik elmi və pedaqoji yaradıcılıq fəaliyyətinin uğurlu həbabatı idi. Dəyərli alimin Ə. Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbinin 100 illik tarixini özündə əks etdirən fundamental ensiklopedik kitabı ictimaiyyət nümayəndələri və sənət adamları tərəfindən yüksək coşqu ilə qarşılandı. Tədbirdə çıxış edənlər bir daha Z.Əliyevin elmi yaradıcılığı, sənət axtarışları və şəxsiyyəti haqqında öz fikirlərini dilə gətirdilər.

Rəssam, şair, publisist Adil Mirseyid dostu Z.Əliyev barədə yazırıd: "Əmircan qəsəbəsi. Qəbiristanlıq. Əfsanəvi rəssam Səttar Bəhlulzadənin məzəri. Bu il Səttar Bəhlulzadənin 100 yaşı tamam olacaq. Bir anda sanki diksən kimi oluram, böyük ustاد mənəvi oğlu, dostum Ziyadxan Əliyevdən nigarandır. Elə mən də ondan nigarana, zətən biz onunla tale qardaşıyıq. Bu gün yenə islandı yağışa ürəyimin başında bir duz kisəsi kimi daşıdığını dərdlər..."

Z.Əliyev yüksək vətəndaşlıq əzmi və sarsılmaz sənət prinsiplərinə inadla sadıqlı göstərərək elmi və pedaqoji yaradıcılıq fəaliyyətini ömrü boyu davam etdirdi. O, həmişə axtarır, araşdırır, tədqiq edir, müqayisələr aparır, bir sözlə, sənətsünaslıq sahəsində yeni materialların üzə çıxmasında daima mücadilə edirdi.

Sənətsünas alim, professor Ziyadxan Əliyevlə görüşlərimiz, sənət haqqında söhbətlərimiz bu gün silinməz xatırələrə dönbü. Onun bəzən kəsərli, bəzən də baməzə söhbətləri sənət adamlarının yadlarında yaşayır. Necə ki Z.Əliyevin özündən sonra gələcək sənətsünaslara və sənətsevərlərə miras qoyub getdiyi elmi irsi kimi. Z.Əliyev imzası Azərbaycan sənətsünaslıq elmində həmişə yaşayacaq.

Əsəd QULİYEV,

Rəssamlar İttifaqının üzvü,

sənətsünas